

เมื่อ 3 ว่าที่ด็อกเตอร์คุยกัน

บ่ายแก่ๆ ของวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ.2545 หลังจากที่ผมสิ้นสุดการนำเสนอผลงานวิชาการในรูปแบบ "รายงานเชิงเทคนิค" (Technical Report) ให้กับสถาบัน ITE (The Institute of Image Information and Television Engineers) ในกรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่นแล้วเมื่อหลายวันก่อน ผมมีโอกาสนั่งคุยกับ "ชัย"¹ และ "สันต์"² ทาง MSN Messenger บทสนทนายาวๆ ต่อไปนี้ ไม่มีคำตอบหรือข้อสรุปปิดท้าย คงมีแต่เนื้อความแต่ละตอนที่ว่าที่ด็อกเตอร์ทั้งสามคนนั่งคุยกัน

< ประมวล > says:

เมื่อวันศุกร์ผมไปพรีเซนต์เปเปอร์ เกือบตาย

< ประมวล > says:

โดนยิงชะพรุน

---

¹ ดร.ชัย วุฒิวิวัฒน์ชัย สำเร็จการศึกษา Ph.D.(Computer Science) ด้านเทคโนโลยีเสียง (Speech Technology) จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งโตเกียวเมื่อปี พ.ศ.2547

² ดร.สันต์ ศรีธรรมจักร สำเร็จการศึกษา Ph.D.(Electrical Engineering) ด้านอิเล็กทรอนิกส์กำลัง (Power Electronics) จากสถาบันเทคโนโลยีแห่งโตเกียวเมื่อปี พ.ศ.2546

< ชัย > says:

ที่ไหน

< ประมวล > says:

ศุภกรที่แล้ว ที่ส่ง technical report นะ

< ประมวล > says:

ITE

< ประมวล > says:

แม่งคนเยอะกว่า "เซนนกไทโก"³ อีก

< ชัย > says:

พี่คุยให้ฟังแล้ว

< ชัย > says:

NTT เยอะเลยใช่ปะ

< ประมวล > says:

รู้แกวมั่นแล้ว

< ชัย > says:

ยังไง

< ประมวล > says:

ผมเตรียมสไลด์ไปไม่ดีเองแหละ

< ประมวล > says:

เราคิดว่ามันพอที่จะตอบคำถาม แต่มันไม่พอ

---

³ เซนนกไทโก เป็นภาษาญี่ปุ่น 全国大会 หมายถึงประชุมใหญ่ทั่วประเทศ
ในที่นี้หมายถึงประชุมวิชาการแห่งชาติ (National Conference)

< ชัย > says:

งานพี่คงโดนหนักเรื่องทำไปทำไม

< ชัย > says:

ถ้าตีให้เห็นได้ ก็หมดคำถาม

< ประมวล > says:

นั่นแหละ ผมอยากจะตอบว่า ข้าพเจ้าทำไปเพราะข้าพเจ้าจะเอาปริญญา แค่นั้น

< ประมวล > says:

อย่างอื่น ข้าพเจ้าไม่เกี่ยว

< ประมวล > says:

อนาคตของประเทศของท่าน

< ชัย > says:

จริงๆ ก็อย่างนั้นแหละ ไม่ใช่แค่พี่หรอก เซ็นเซด้วย⁴

< ประมวล > says:

เพราะผมกลับเมืองไทย ก็คงไม่ทำเรื่องนี้ต่อ

< ชัย > says:

แล้วผมมี D3⁵ อีกคน ทำงานลักษณะเดียวกับผม ตอนนี้มีแค่เจอนัลเดียว⁶

---

⁴ เซ็นเซ เป็นภาษาญี่ปุ่น 先生 หมายถึง อาจารย์

⁵ ปกติในห้องแล็บแบบญี่ปุ่น จะเรียกสถานะนักเรียนปริญญาเอกแต่ละคนว่า D1 D2 และ D3 หมายถึงปริญญาเอกปี 1 ปี 2 และปี 3 ตามลำดับ

⁶ สำหรับนักเรียนปริญญาเอกที่ญี่ปุ่น ปริมาณผลงานตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหรือเจอนัล (journal) เป็นดัชนีชี้วัดว่าจะจบหรือไม่จบการศึกษา

< ชัย > says:

สื่อให้เห็นอนาคตของผม แต่เซ็นเซก็คงให้จบเพราะแกรู้ว่า มี 2 กลุ่มๆ application กับกลุ่ม technology

< ชัย > says:

พวก technology นี่ paper หรือๆ ยากๆ

< ชัย > says:

พวก applications นี่ ก็ทำได้แค่นี้แหละ

< ประมวล > says:

ผมสังเกต พวกเรียนอเมริกาเนี่ย อย่างเพื่อนผม แม่งพิมพ์ไป 3-4 เจอร์นัลใหญ่ๆ แต่มันจะมีชื่อคนพิมพ์ 4-5 คน

< ประมวล > says:

ในขณะที่งานผม มีอยู่ 2 ชื่อ คือ ผมกับอาจารย์

< ประมวล > says:

ผมว่านี่เป็นเหตุให้ ผิงฉีปูนมันทำงานเหนียวกว่าเธอป่าววะ

< ชัย > says:

ผมเข้าใจว่าเขาแบ่งงานกันทำเป็นทีมแล้วค่อยรวมเขียนเป็นเจอนัล

< ชัย > says:

เหมือนที่ผมทำงานที่ NECTEC

< ชัย > says:

อย่างนี้เหมาะกับสร้างงาน แต่อาจไม่เหมาะกับสร้างคนเท่าแบบของฉีปูน

< ประมวล > says:

แบบไหนดีกว่ากัน

< ชัย > says:

อืมม สำหรับไทย ต้องแบบแรกมากกว่านะในความคิดผม

< ชัย > says:

แต่ยังไงเป้าหมายมันก็ต่างกันไป

< ชัย > says:

อย่างเรียน PhD. เป้าคืออะไร ก็คือสร้างคนให้เป็นนักปราชญ์ ก็ต้องให้ทำ
สุดๆ จริงๆ

< ประมวล > says:

ตกลง เราอยากได้นักปราชญ์หรือ

< ชัย > says:

คราวนี้การที่เอาจำนวนเปเปอร์มาเป็นตัววัดว่าทำได้สุดๆ หรือยังเนี่ย มันดัน
อาศัยพิจารณาจากขนาดของงานอยู่เยอะซึ่งมันทำตัวคนเดียวไม่ไหว

< ชัย > says:

ผมว่า ถ้าจะสร้างคนแบบญี่ปุ่น คือทำงานเดี่ยวไปเลย การตัดสินว่าเขาคน
นั้นเหมาะที่จะเป็นปราชญ์หรือยังไม่น่าจะไปใช้จำนวนเปเปอร์ ซึ่งมีรีวิวกอร์
(reviewer) เป็นพวกสร้างงาน

< ประมวล > says:

อืมมม น่าคิด

< ชัย > says:

อย่างงานผม ผมอาจสร้างระบบที่ใช้ได้จริงแล้วกับคนไทย ผมเป็นปราชญ์ได้
ยัง

< ชัย > says:

555

< ชัย > says:

หรือว่าแม่งต้องเป็นระบบที่มีวิธีการใหม่ๆ เท่านั้น

< ประมวล > says:
Ph.D. มันไม่ใช่ปราชญ์ มั่ง

< ประมวล > says:
หรือมันเป็นปราชญ์วะ

< ชัย > says:
Philosophy = ปราชญ์

< ประมวล > says:
แปลว่าปรัชญา หวะ

< ประมวล > says:
ไม่ใช่ ปราชญ์

< ชัย > says:
เต็มๆ มันคืออะไร

< ชัย > says:
Ph.D. = ?

< ประมวล > says:
เป็นหมอ (หรือผู้เข้าถึง) แห่งปรัชญา

< ชัย > says:
ก็ปราชญ์นะสิ

< ประมวล > says:
bachelor แปลว่า คนโสด หรือเด็กหนุ่มรุ่นกระทาง แปลว่า มือใหม่หัดขับ

< ประมวล > says:
master แปลว่า บรรลุแล้ว

< ประมวล > says:

philosophy เลยแปลว่า เข้าถึงสัจธรรม

< ประมวล > says:

แล้วมันก็ไม่ใช่สัจธรรมของศาสตร์สาขาอื่นๆ ที่เรียนด้วย

< ประมวล > says:

น่าจะเป็นสัจธรรมของกระบวนการเรียนรู้

< ชัย > says:

ประมาณว่า ถ้าพระสงฆ์คือ bachelor อรหันต์คือ master จันศาสดาคง Ph.D.

< ประมวล > says:

ได้ป่าววะ

< ชัย > says:

อ้อ จันหากเรารู้กระบวนการคิด ก็คือปราชญ์

< ชัย > says:

ก็คือเป้าหมายของ Ph.D.

< ประมวล > says:

แต่คุณไม่ได้เป็นปราชญ์นะ

< ประมวล > says:

หรือเป็นวะ

< ชัย > says:

อืมม หมายความว่ามาเรียนนี้ไม่ได้มาเป็นปราชญ์ ปราชญ์ต้องเป็นระดับ ศาสตราจารย์เหอ

*** < สันต์ > has been added to the conversation.

< ประมวล > says:

เอาใจนึกคิด มาถกดีกว่า

< ชัย > says:

เลิกคิดละ รู้แต่ว่างานบางงานมันไม่มีความจำเป็นต้องมีอะไรแปลกใหม่ แต่
มันก็ส่อให้เห็นถึงความสามารถในกระบวนการคิดได้อยู่ดี

< ชัย > says:

นั่นก็พอเพียงสำหรับการผลิตคนแล้ว

< สันต์ > says:

จบ D.Eng.⁷ พี่ก็มีความรู้ทางด้านวิศวะเน่นๆ ทำวิจัยได้ หาหัวข้อเป็น

< สันต์ > says:

พี่เข้าใจรึยังว่า อะไรคือ Ph.D.

< ชัย > says:

ไม่แน่ใจ แต่ที่สับสนคือ วิธีการจบ

< ชัย > says:

โดยวัดที่ paper

< สันต์ > says:

โธ้ย เอาจบไปเถอะ สับสนก็ช่างมัน

< สันต์ > says:

ก็ดีกว่าเรียนแต่ course work นะ

---

⁷ D.Eng. = Doctor of Engineering = วิศวกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต

< ชัย > says:

คือรู้สึกว่ามันน่าจะพยายามหาวิธีใหม่ๆ เพื่อให้ได้ไปเปอร์

< ประมวล > says:

ปริญญาเอกเรียนแต่ course work มีด้วยหรือ

< ชัย > says:

แต่ต้องเน้นว่าใช้งานได้จริงมากกว่า

< สันต์ > says:

ก็อเมริกาไง เรียนเยอะ ทำวิจัยน้อยกว่า

< ชัย > says:

โทมี

< ชัย > says:

เอกไม่มี

< สันต์ > says:

มีมีมี

< ชัย > says:

หรือ

< สันต์ > says:

ราวๆ ป็นึง

< ชัย > says:

พวกสาขาอื่นรีเปล่า

< สันต์ > says:
วิศวะเนี่ยแหละครับ

< ชัย > says:
คือมีวิจัยแต่วิจัยน้อยกว่า course work ใช่ไหม

< สันต์ > says:
ก็ไม่น้อยกว่าหรอกครับ แต่น้อยเมื่อเทียบกับญี่ปุ่น

< ชัย > says:
ญี่ปุ่นแม่งแทบไม่ต้องเรียนเลย

< ประมวล > says:
ดี หรือ ไม่ดี

< สันต์ > says:
ถ้าโทเรียนเยอะก็โอเคแหละ สำหรับผมเรียนตอโทมาแน่น ผมว่าผมทำ
วิจัยอย่างเดียวแบบนี้ดีแล้ว

< สันต์ > says:
ทำวิจัยมาห้าปีแล้วตั้งแต่โทยังไม่รู้สึกที่ตัวเองเก่งพอเลย แต่พอเข้าใจแล้ว
ว่ามันคืออะไร

< ชัย > says:
แปลว่าเรียนมาแบบพีประมวลแย่นั่น

< ชัย > says:
เปลี่ยนสาขา

< สันต์ > says:

อ้าว ป.โท พี่มวลก็เรียนรายวิชามาเยอะนี่

< ประมวล > says:

ผมเข้ามาไง

< ชัย > says:

ผมก็คล้ายกัน

< ประมวล > says:

ตอนนี้แม่ง ... พื้นฐานคอมพิวเตอร์ก็ไม่แน่นเท่าที่ควร

< สันต์ > says:

ผมตรงแต่่ว

< ชัย > says:

แต่ดีที่วิจัยด้านนี้มานาน

< ประมวล > says:

ไปเปรียบมวกับไอ้ฝน คงดีบร้อยเปอร์เซ็นต์

< ชัย > says:

ผมไม่รู้จักระทั่งโครงสร้างข้อมูล หรือ "link list" คืออะไร

< สันต์ > says:

ฮ่าๆๆ แต่มันก็คนละสาขากันนะพี่

< สันต์ > says:

ฝนมันมาเจอ DSP มันก็ดับนะ

< ประมวล > says:

แต่ผมก็รู้สึกสำหรับเมืองไทยเราต้องการพวก multi-disciplinary มากกว่า

< ชัย > says:

เรียนๆ ไปได้ด้าน EE ก็เริ่มดัด Computer ก็งูๆ ปลาๆ กลายเป็นยิ่งเรียนยิ่งซิบเป้ง

< ประมวล > says:

ยิ่งเรียนจะยิ่งจะเปลี่ยนจากปราชญ์ ไปเป็นพหูสูตแทน

< ประมวล > says:

รู้ไปหมด ... แต่อย่าถามลึก

< ชัย > says:

ก็ยังดีนะ

< สันต์ > says:

แต่ผมกับมองว่าปราชญ์น่าจะเป็นพหูสูตนะ

< ชัย > says:

ผมว่าเป็นเรื่องสำคัญของ Ph.D.

< สันต์ > says:

ทุกวันนี้เราเติมไปด้วยผู้เชี่ยวชาญ แต่ไม่ค่อยมีปราชญ์

< สันต์ > says:

สำหรับผมนะ ปราชญ์ = Ph.D ผู้เชี่ยวชาญ = D.Eng. หรือ D. อื่นๆ

< ชัย > says:

ไทยเนี่ยนะ

< สันต์ > says:

หรือกลับกันสำหรับเมืองไทย

< ชัย > says:

ที่ว่าขาดทั้งสองอย่าง

< สันต์ > says:

มีแต่พวกหัวหมอ ปราชญ์ก็ไม่ใช่ ผู้เชี่ยวชาญก็ไม่เชิง

< ชัย > says:

นั่นแหละ

< สันต์ > says:

อย่างหมอประเวศนี่เป็นปราชญ์ของแท้ การแพทย์ก็เก่ง รัฐศาสตร์ก็รู้ แล้วก็รู้การพัฒนาอีก

< ประมวล > says:

มันเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ผ่านการฝึกฝนเป็น Ph.D. จากแนวยุโรปเป็นส่วนใหญ่ใหม่ ซึ่งเน้นการทำงานกันเป็นทีม แบ่งส่วนกันทำ แต่พอกลับมาเมืองไทย มันไม่มีทีม มันเลยทำหาอะไรไม่ได้ได้แต่ต่อกันเอง ว่าไอ้รุ่นแยะ ไอ้รุ่นไหน

< ชัย > says:

แต่นักวิชาการที่เป็นผู้เชี่ยวชาญมักไม่มีโอกาสได้ promote ตัวเอง บางทีเราเลยไม่รู้ว่ามีเยอะหรือน้อย

< ชัย > says:

คือกลับมาแล้วตายไปในระบบ

< สันต์ > says:

ผมว่า Ph.D. น่าเรียนเอา嘛 ส่วนจะเอาไปใช้ประโยชน์นะ D.Eng.

< ชัย > says:

แปลว่าในเบื้องต้น เราต้องการปราชญ์มากกว่าผู้เชี่ยวชาญ

< สันต์ > says:

เราต้องการทั้งสองอย่างครับ

< ชัย > says:

แต่ที่นี้ขอ Ph.D. หรือ D.Eng. ก็ได้ ... เท่ากัน⁸

< สันต์ > says:

ถ้าเรามีแต่ผู้เชี่ยวชาญ เราจะเป็นแบบญี่ปุ่นที่มีแต่เทคโนโลยีแต่ไม่มีจิต
วิญญาณของสังคมที่ดี ... ถ้ามีแต่ปราชญ์ก็อืนเดียใจ

< สันต์ > says:

ตกลงที่เขาให้ Ph.D. หรือ D.Eng. เลือกได้เลย

< ประมวล > says:

เขาไม่สนใจมั้ง

---

⁸ ที่ประเทศญี่ปุ่น เมื่อสำเร็จการศึกษาปริญญาเอกทางวิศวกรรม ผู้เรียนสามารถเลือก
ให้มหาวิทยาลัยระบุในใบปริญญาบัตรได้ว่าอยากได้เป็น Ph.D. หรือ D.Eng. อย่างไม่
อย่างหนึ่ง

< สันต์ > says:

ก็เราต้องพิจารณาตัวเอง แล้วเลือกให้ถูกต้องเองละครับ

< ประมวล > says:

สภาพสังคม มันบีบให้ยังไงก็ต้องทำงานแบบเดียวกัน

< ชัย > says:

แบบญี่ปุ่นนี่ เป็นแบบไม่คิดเล็กคิดน้อย ทำเหมือน mass production ทำให้
บรรลุเป้าหมายอย่างเดียว

< ชัย > says:

เขาคงไม่สนหรอกจะจบมามีอะไรปะหน้า

< ชัย > says:

ลืมไปเถอะจิตวิญญาณ มันเอามาพัฒนาคุณภาพเทคโนโลยี พัฒนาเศรษฐกิจ
ไม่ได้หรอก

< ประมวล > says:

มันเป็นตัวเบรคใจ ไม่ให้ถลาล้าเกินไป

< สันต์ > says:

ฮ่าๆ แต่พัฒนาคุณภาพชีวิตได้นะ

< ประมวล > says:

เหมือนหิริโอตตปปะ

< สันต์ > says:

ยิ่งลึกยิ่งเสียครับ

< ชัย > says:

เขามองว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมจะเกิดได้เมื่อประเทศรุ่งเรือง

< ชัย > says:

เสียอะไร

< สันต์ > says:

มันผิดแล้วครับ ทฤษฎีนั้นพลาดอย่างมาก

< สันต์ > says:

อีกสี่สิบปีผมจะคว่ำมันเอง เป็นเป้าหมายสุดยอดของชีวิต

< สันต์ > says:

เหนือกว่าเสียสุดยอด ด้วย

< ชัย > says:

มีคนคิด (อิจนาและ) จะคว่ำมันนานแล้วละ โดยตีแผ่เรื่องจิตใจที่แย่ง ชีวิตที่
ไร้ motivation ของญี่ปุ่น

< ชัย > says:

ส่วนใหญ่ก็ต้องมาจากพวกตะวันตก (เพื่อเบี่ยงหลังด้านอื่นๆ ก็เป็นไปได้)

< สันต์ > says:

ก็ไม่แน่

< สันต์ > says:

ผมยังให้คำตอบพวกนี้ไม่ได้